

SPORAZUM
O RECIPROČNOM UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE

I

VIJEĆA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE

Bosna i Hercegovina i Vijeće ministara Republike Albanije, u daljnjem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji da prošire i intenziviraju ekonomsku saradnju između Ugovornih strana na jednakim i međusobno korisnim osnovama;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uvjete za investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unaprjeđenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet obiju Ugovornih strana;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

DEFINICIJE

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava investiranih u svrhu sticanja ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa njenim važećim zakonima i propisima i uključivat će, mada ne isključivo, posebno:

- i) svojinu nad pokretnom i nepokretnom imovinom, te bilo koja druga stvarna prava kao što su hipoteke ili jemstva i druga imovinska prava;
- ii) udjele, dionice ili bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;

- iii) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
- iv) prava intelektualne svojine kao što su autorska prava, patenti, modeli i uzorci, robni i uslužni žigovi, trgovačka imena i know-how;
- v) javno-pravne koncesije date zakonom ili ugovorom, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće uticati na njihov karakter kao investicija, pod uslovom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava u odnosu na svaku od Ugovornih strana:

- i) fizička lica koja u skladu sa zakonima jedne Ugovorne strane imaju status državljana te Ugovorne strane i koja imaju stalni boravak ili svoje glavno mjesto poslovanja u toj Ugovornoj strani;
- ii) pravna lica osnovana u skladu sa zakonima jedne Ugovorne strane čije se registrirano sjedište, odnosno centralna uprava ili glavno mjesto poslovanja nalaze na teritoriji te Ugovorne strane.

3. Izraz "prihod" označava iznos dobijen od investicije u jednom određenom vremenskom periodu i posebno, mada ne isključivo, uključuje autorske naknade, licencne naknade, profite, kamate, dividende, dobiti od kapitala, honorare i druge naknade.

4. Izraz "teritorija" označava:

a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina vrši prava u odnosu na morsko dno, podzemlje i prirodne resurse;

b) u odnosu na Republiku Albaniju: svu teritoriju pod suverenom nadležnosti Republike Albanije, uključujući teritorijalne vode, kao i pomorsku oblast i kopneni dio, na kojima Republika Albanija vrši svoja suverena i zakonska prava saglasno svojim domaćim zakonima i propisima i međunarodnom pravu.

Član 2.

UNAPRJEĐENJE I ZAŠTITA INVESTICIJA

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uslove za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji u okviru svojih zakona i propisa.

2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravedan tretman i uživat će zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Ni jedna

Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminirajućim mjerama, ometati proširivanje, upravljanje, održavanje, korištenje, uživanje ili raspolaganje investicijama na svojoj teritoriji od strane investitora druge Ugovorne strane.

Član 3.

NACIONALNI TRETMAN I TRETMAN NAJPOVLAŠTENIJE NACIJE

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kojem slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu proširivanja, upravljanja, održavanja, korištenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji pruža svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

3. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana neće biti tumačene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:

a) članstva ili pridruživanja bilo kojoj postojećoj ili budućoj zoni slobodne trgovine, carinskoj uniji, ekonomskoj uniji, zajedničkom tržištu ili sličnom međunarodnom sporazumu čija potpisnica je Ugovorna strana ili to može postati;

b) sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kojih drugih aranžmana koji se u cijelosti ili većim dijelom odnose na pitanja oporezivanja.

Član 4.

EKSPROPRIJACIJA

1. Investicije investitora bilo koje Ugovorne strane neće biti ekspropirane, rekvirirane ili podvrgnute mjerama koje imaju efekat ekvivalentan eksproprijaciji (u daljnjem tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe koje su povezane sa unutrašnjim potrebama, u skladu sa važećim zakonskim postupkom, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, pravičnu, adekvatnu i efikasnu kompenzaciju.

2. Takva pravična kompenzacija bit će jednaka pravičnoj tržišnoj vrijednosti pogođene investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno objavljena na način koji utiče na vrijednost investicije, zavisno od toga šta je ranije. Kompenzacija će uključivati kamatu po normalnoj komercijalnoj stopi važećoj na tržištu za tekuće transakcije od datuma eksproprijacije do datuma isplate. Naknada će biti plaćena u konvertibilnoj valuti i učinjena prenosivom bez odlaganja u zemlju koju su odredili njeni tražitelji.

3. Pogođeni investitori jedne Ugovorne strane imat će pravo, u skladu sa propisima i pred sudovima ili drugim nezavisnim organima Ugovorne strane koja vrši eksproprijaciju, na hitno preispitivanje zakonitosti eksproprijacije, postupka po kome je ona provedena i procjene investicije, u skladu sa principima utvrđenim u paragrafu 1. ovog člana.

Član 5.

KOMPENZACIJA ZA GUBITKE

Investitorima jedne Ugovorne strane koji trpe gubitke, uključujući štete, u odnosu na svoje investicije na teritoriji druge Ugovorne strane, usljed rata ili drugog oružanog sukoba, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda, bit će od strane druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu naknade, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosne investitore.

Član 6.

TRANSFERI

1. Svaka Ugovorna strana garantirat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer uplata koje se odnose na njihove investicije u i iz svoje teritorije. Takvi transferi uključivat će, mada ne isključivo, posebno slijedeće:

- a) početni investicioni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i razvoj investicije;
- b) prihode od investicije;
- c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;
- d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
- e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje iz članova 4. i 5. ovog Sporazuma;
- f) plaćanja dobijena na osnovu riješenih sporova;
- g) nepotrošene zarade i druge naknade državljana angažiranih iz inostranstva vezano za investiciju.

2. Transferi će biti izvršeni bez odlaganja u konvertibilnoj valuti po deviznom kursu koji se primjenjuje na dan transfera.

3. Transferi će biti obavljani u skladu sa procedurama koje su ustanovljene deviznim propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena, a koje neće podrazumijevati odbijanje, suspenziju ili denaturalizaciju takvog transfera.

4. Ugovorne strane obavezuju se da takvim transferima odobre tretman ne manje povoljan od tretmana odobrenog transferima koji potiču od investicija izvršenih od strane investitora bilo koje treće države.

Član 7.

SUBROGACIJA

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši plaćanje bilo kojem od svojih investitora na osnovu zakona, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, bez obzira na prava iz člana 10. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene agencije.
2. Ugovorna strana ili njena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i oštećeni investitor, a isplate će se vršiti saglasno tim pravima.
3. U slučaju subrogacije, kako je definirano u stavu 1. ovog člana, investitor gubi pravo podizanja tužbe ili drugog zahtjeva, osim ako nije posebno ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili njene agencije.

Član 8.

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU INVESTITORA I UGOVORNE STRANE

1. Bilo koji spor koji može nastati između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane vezano za investiciju na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem konsultacija i pregovora.
2. Ako se spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od tri mjeseca od datuma zahtjeva bilo koje strane za rješavanje spora na prijateljski način, investitor može pokrenuti spor pred:
 - a) Nadležnim sudom ili administrativnim tribunalom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena; ili
 - b) Ad hoc Arbitražnim tribunalom ustanovljenim prema Arbitražnim pravilima postupka Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
 - c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljnjem tekstu: "Centar") putem posredovanja ili arbitraže, koji je ustanovljen prema Konvenciji o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. godine (u daljnjem tekstu: "Konvencija"), u slučaju da su obje Ugovorne strane postale članice Konvencije.
3. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
 - odredbama ovog Sporazuma;
 - zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukob zakona; i
 - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.

4. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa propisima odnosne Ugovorne strane.

5. Država ugovornica koja sudjeluje u sporu neće se za vrijeme arbitražnog postupka ili izvršavanja odluke pozivati u vidu prigovora, odbrane, ostvarivanja prava na odštetu ili drugih razloga, na činjenicu da je investitor koji je druga strana u sporu dobio ili će dobiti, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od političkih rizika, odštetu ili neku drugu naknadu za svu štetu ili njen dio.

Član 9.

KONSULTACIJE I RAZMJENA INFORMACIJA

1. Na zahtjev jedne Ugovorne strane druga Ugovorna strana će bez nepotrebnih odlaganja pristupiti razgovorima o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma.

2. Na zahtjev bilo koje Ugovorne strane, razmijenit će se posebne informacije o uticaju koji zakoni, propisi, odluke, administrativne prakse ili procedure ili politike druge Ugovorne strane mogu imati na investicije obuhvaćene ovim Sporazumom.

Član 10.

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU UGOVORNIH STRANA

1. Sporovi između Ugovornih strana vezano za tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.

2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu sastavljenom od tri člana.

3. Arbitražni tribunal bit će konstituiran za svaki pojedini slučaj na slijedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim Tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.

4. Ako u toku perioda određenih u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je također spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan član Međunarodnog suda pravde, koji je slijedeći po rangu, koji nije državljanin ni jedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.

5. Arbitražni tribunal odredit će svoj vlastiti postupak koji će slijediti u svom radu.

6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.

7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana Tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu. Troškove predsjednika kao i ostale troškove obje Ugovorne strane snosit će u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.

Član 11.

PRIMJENA DRUGIH PRAVILA

Ako odredbe propisa bilo koje Ugovorne strane ili obaveze prema međunarodnom pravu, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem Sporazumu, sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja investicijama investitora druge Ugovorne strane daju pravo na povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim Sporazumom, takva pravila imat će prednost nad ovim Sporazumom onoliko dugo koliko traju.

Član 12.

PRIMJENA OVOG SPORAZUMA

Ovaj Sporazum važit će za sve investicije izvršene ili dobijene nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Član 13.

STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE I PRESTANAK

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu Ugovornu stranu o završetku pravnih radnji koje su na njenoj teritoriji propisane za stupanje ovog Sporazuma na snagu. Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset dana nakon slanja posljednje od ove dvije obavijesti.

2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu i ostat će na snazi osim ako ne bude raskinut u skladu 3. ovog člana.

3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju isteka početnih deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.

4. Za investicije izvršene ili dobijene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi narednih deset godina od datuma prestanka.

5. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Potvrđujući ga, ovaj Sporazum su, sa urednim ovlaštenjima, potpisali doljepotpisani predstavnici.

POTPISANO u Tirani, dana 17. juna 2008. godine, u dva originalna primjerka na engleskom jeziku. Svi originalni tekstovi su jednako autentični.

Za Bosnu i Hercegovinu
Ministar vanjskih poslova
Sven Alkalaj

Za Vijeće ministara
Republike Albanije
Ministar ekonomije, trgovine i energetike
Genc Ruli